

Stavanger:
Európa Kulturális Fővárosa
2008-ban

Stavanger – a norvég város, amely kitárta kapuit a kultúra előtt

Az Európa Kulturális Fővárosa címet 2008-ban két város, a norvégiai Stavanger és az angliai Liverpool viselheti. Két különböző város, de hasonló ambíciók: mindkét helyen a kulturális élet felpozícióba hozása, illetve a művészeti és a civil világ közelebb hozása a cél.

A kezdetek

Stavanger városa 2001-ben nagy reményekkel **vágott bele az Európa Kulturális Fővárosa cím elnyeréséért indított pályázatba**. Tudták milyen jelentőséggel bírhat, ha sikerül a címet megnyerniük, ezért már a kezdetektől fogva mindent megtettek a sikerért. Lelkesedésük az idő múlásával sem lankadt, sőt, idővel sikerült Oslót, Bergent, Trondheimet és több más norvég nagyvárost is jelöltségük támogatójának megnyerniük. A megérdemelt siker nem maradt el, **2004-ben az Európai Tanács Liverpool mellett Stavangert és a környező Sandnes régiót választotta Európa Kulturális Fővárosainak 2008-ra**.

A nyitott kikötő, a nyitott kapu

A város **mottójául az „open port” kifejezést választotta**, amely angolul szabad kikötőt, norvégul pedig nyitott kaput jelent, és remekül szimbolizálja a szervezők legfőbb törekvését is, hogy szabad, pezsgő, minden kultúrára és művészetre **nyitott városként otthont nyújtsanak a világ különböző pontjairól érkező művészeknek**. Szó szerint is, hiszen szállást adnak a meghívott vendégművészeknek. Négy hétre Stavanger városába invitálják őket, hogy műveik bemutatása mellett a várossal és az ott lakókkal is mélyrehatóbban megismerkedhessenek.

Ez persze nem pusztán udvariassági gesztus, a szervezők elkötelezetten hisznek abban, hogy a **kreatív elmék inspiráló hatással vannak egymásra**, ezért különös hangsúlyt fektetnek arra is, hogy **művészek közötti kapcsolatteremtést** elősegítsék. A cél, hogy **helyi, regionális és nemzetközi szinten is** meginduljon az **együttműködés**, amelynek eredményeként innovatív és sokszínű produkciókat láthatna a közönség.

A civilek bevonása – avagy a kultúra mindenkié

A szervezők tervei szerint az általuk hirdetett **nyitottság nem csak a szűk érelemben vett kulturális területeken** valósul meg, **hanem globálisan is**. Azt remélik, hogy minél több embert tudnak rábírni a programokon való aktív részvételre, illetve, hogy azok számára is lehetőséget biztosíthatnak **kreativitásuk kibontakoztatására**, akik azelőtt ezzel sosem kísérleteztek. Biztató előjel, hogy a művészetek iránt érdeklődő, de nem a kulturális szférában dolgozó **állampolgárok bevonása a programokba**, illetve azok szervezésébe már **a kezdetektől fogva sikeresen működik**: például 2005-ben, a Kulturális Főváros cím elnyerését követően kiírt pályázatra több mint 700 projektterv érkezett magánszemélyektől.

A megnyitó és a további programok

Az Európa Kulturális Fővárosa cím jegyében zajló **programsorozat 2008. január 12-én**, ünnepélyes megnyitóval **vette kezdetét** Stavanger városában. A nyitóünnepélyen számos nemzetközi meghívott, valamint Rogaland térség 26 régiójának művészei léptek színpadra a **kulturális sokszínűség** és a programokon való aktív részvétel fontosságát hangsúlyozva. Az indulást a szervezők abszolút sikerként könyvelhették el, Stavanger városközpontjában több mint 50.000 ember gyűlt össze, hogy személyesen is részese lehessen az eseménynek.

Kulturális programokban természetesen az elkövetkező időszakban sem lesz hiány: **tíz városban, több mint 50 helyszínen** várják a közönséget a legkülönbébb táncbemutatókra, zenei programokra, kiállításokra és színházi előadásokra. Kiemelkedő programnak ígérkezik a belga Muziektheater Transparant társulat zenés színházi bemutatója, az Inbal Pinto izraeli táncművészeti társulat fellépése, illetve a dél-afrikai Handspring Puppet Company előadásai.

Az év során több művészeti ágat és témát érintő **konferenciákra** és **műhelyekre** is várják a résztvevőket, valamint számos találkozóra is sor kerül, melyeken a művészeket és a műkedvelőket, a fiatalokat és az időseket hozzák össze a szervezők. Az építészetet kedvelők számára a „**Norwegian Wood**” elnevezésű, a **környezettudatos építkezést** középpontba állító projekt lehet a legnagyobb érdekesség, mely a faanyagot nagy mértékben használó norvég építészeti újításaira, és a környezetvédelemre irányítja a figyelmet.

Finanszírozás

Stavanger városát kezdetben többen vádolták azzal, hogy annak ellenére pályázik Európai Kulturális Főváros elismerésre, hogy nincs is igazán szüksége a címmel járó anyagi juttatásokra. Tekintve hogy **eleve gazdag térségről van szó**, egyesek **megkérdőjelezték, hogy helyes-e a régióknak ítélni a címet**, ahelyett, hogy inkább egy kevésbé fejlett városnak adnák azt, és a velejáró gazdasági fellendülés lehetőségét. Stavanger azonban kitartott az elképzelése mellett és sikerült a városi tanács illetve Sadnes városa és Rogaland térség támogatását is megnyernie, ami összesen 100 millió norvég korona anyagi hozzájárulást jelentett. Ezzel a biztos háttérrel került 2003-ban a norvég parlament elé a pályázat tervezete, ahol a jóváhagyást követően a város további 100 millió norvég koronányi támogatásra is ígéretet kapott. A szervezőknek sikerült több neves norvég vállalatot is szponzornak megnyerniük, többek között a Stavanger Aftenbladet és a Total E&P Norge AS cégcsoportot is, amelyek az együttműködés fejében maximálisan egyenként 12 millió norvég korona támogatás biztosítására tettek ígéretet. Az európai uniós támogatással együtt a város kb. 300 millió norvég koronányi keretből (kb. **38,4 millió euró**) gazdálkodik.

Tervezett eseménynaptár – fontosabb konferenciák

2008. április 25-27.: NORUT konferencia a multikulturalitás hatásáról a művészekre és művészetekre

2008. június 26-29.: OPUS konferencia arról, hogyan formálja a közösségi tér az építészetet és a design

2008. június 30 - július 1.: gasztronómiai konferencia

2008. szeptember 10-12.: a Nobel békedíjasok találkozója

2008. november 12-16.: „Norwegian Wood” konferencia a környezettudatos építészetéről (az azonos nevű és témájú projekt összegzése)

Bővebb információ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

<http://www.kulturpont.hu/stavanger>

Stavanger programsorozatának honlapja:

<http://www.stavanger2008.no/>